

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационния труд „Педагогическа технология за превенция на гръбначните изкривявания при 5-6 годишни деца в условията на детска градина” на ас. Даринка Илиева Игнатова, докторант на самостоятелна подготовка в Департамент за информация и усъвършенстване на учителите при СУ „Св. Климент Охридски”

Дисертационният труд разглежда изключително важен от здравна, медикобиологична, педагогическа и организационноприложна гледна точка проблем. Здравето, правилният растеж и развитието на детето и профилактиката на гръбначните изкривявания и деформации още в ранната детска възраст, са с фундаментално значение за настъпващите с годините промени в онтогенезата. От друга страна, усилията за благоприятното повлияване на детския организъм с естествени, физиологични методи и средства, е основна задача на учителя от детската градина и на спортния педагог. Това е и главната характеристика на предложения дисертационен труд, която определя актуалността и значимостта на темата.

Разликата на представения труд от множеството публикации в литературата по проблема се основава на оригиналната идея на автора, а именно - в задължителните модули по физическо възпитание на програмите за детските градини да се добавят специални, подходящи упражнения с изправителен и занимателен характер, за профилактика на гръбначни деформации и за стимулиране растежа и развитието на 5-6 годишни деца в условията на детската градина.

Дисертационният труд е представен на 166 стр. като включва 29 /двадесет и девет/ стр. приложения, 18 /осемнадесет/ таблици, 26 /двадесет и шест/ графики и литература от 95 заглавия /68 на кирилица, 22 на латиница/ и 5 интернет източника. Представени са по оригинален начин 15 /петнадесет/ авторски упражнения, от които 9 /девет/ за приложение в детската градина и 6 /шест/ - за приложение в домашни условия с помощта на родителите. Трудът е структуриран правилно, но в литературния обзор са включени излишно доста пропедевтични /обяснителни/ данни от други области /анатомия, специализирани

техники от кинезитерапията, патокинезиология и др./, които са полезни и разширяват общото поле на знанието и информираността, но не са пряко свързани с темата. Публикувани са 3 /три/ научни статии по проблема.

Работната хипотеза е точно формулирана и логично обоснована. **Целта и задачите** на дисертационния труд са формулирани ясно. Посочени са конкретните етапи и организацията на изследването. Прави силно впечатление обосноваването на експерименталното изследване чрез предварителното провеждане на анкетно проучване с родители и с учители от детската градина, данните от което говорят недвусмислено за нуждата от подобно проучване и провеждане на профилактични мерки за децата в условията на детската градина и в домашна обстановка. Изразеното единодушно в анкетата положително отношение на родителите и учителите към провеждането на подобни профилактични мерки е и гаранция за тяхната успешна реализация.

Изследването е с експериментален характер. В продължение на 2 /две/ години е работено в детска градина №164 „Зорница“ в София със 100 /сто/ деца на възраст 5-6 години, разделени непреднамерено на две групи – експериментална /65 деца/ и контролна /35 деца/. След информирано съгласие, взето от родителите и учителките, на експерименталната група са прилагани редовно изправителните упражнения /общо 300 занимания/, а контролната група е била оставена на обичайния си режим /без специалните изправителни упражнения/.

При започване на експеримента и една година по-късно всички деца са изследвани с достатъчно на брой и с добра информативност физиометрични, спирографски, хемодинамични и функционални показатели. Сравнени са настъпилите промени между двете основни групи в началото и в края на експеримента, но също така и промените поотделно при момчета и момичета. Резултатите са обработени статистически чрез вариационния анализ. Изведени логично от резултатите са 6 /шест/ изводи и препоръки.

Анализът на получените в края на наблюдението резултати показват положителни промени и в двете изследвани групи, но при опитната група резултатите са по-отчетливи, еднопосочни и статистически достоверни в

по-голямата си част за разлика от контролната. Сравнителната оценка между двете групи в началото и в края на експеримента показва незначителни различия при изходното изследване, които обаче в края на наблюдението се задълбочават главно поради по-голямото подобрение при децата от опитната група. Това се отнася най-вече за показателите, които характеризират функционалното състояние на децата. Разликите са статистически достоверни. Тъй като условията в детската градина /храна, сън, режим/ са били еднакви за децата от двете групи, можем с голяма вероятност да приемем, че прилаганите изправителни упражнения са стимулирали допълнително растежа и развитието на децата от опитната група в изследвания период, за което говорят и установените резултати.

Като **приноси** в дисертационния труд на ас. Даринка Илиева приемам:

1. Проведеното анкетно проучване от затворен тип с родители на деца от детската градина и на учители, с което се доказва и обосновава нуждата от прилагането на профилактични мерки срещу лошата стойка и гръбначните изкривявания, а също - желанието на родителите за постоянното им прилагане в условията на детската градина и у дома
2. Създаването и апробирането на специални изправителни упражнения със занимателен характер, подходящи за 5-6 годишни деца
3. Сполучливото „имплантиране“ на комплекса от специални изправителни упражнения в конвенционално прилагания модул по физическо възпитание на МОН в условията на детската градина с помощта на предварително обучени учителки
4. Обективно доказаното подобрение в показателите на физическото развитие и функционално състояние на децата от експерименталната група в сравнение с децата от контролната група, което дава основание да се препоръчат прилаганите упражнения в ежедневната работа с деца от детските градини
5. Личното участие на докторанта във всички етапи на проведения експеримент

В дисертационния труд се забелязват и някои пропуски, грешки и неясни моменти като: неправилно цитирани автори в текста, липсващи в

текста автори от книгописа, на места липса на логична последователност на изложението в литературния обзор, правописни и граматически грешки и др. Не е посочено в дисертационния труд как са обучени учителките в прилагането на специалните изправителни упражнения, а също как децата са приели прилаганите забавни упражнения с изправителен характер. Посочените пропуски и забележки имат предимно технически характер и не намаляват в никакъв случаи достойнствата на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд представлява оригинално замислено, добре организирано и успешно проведено експериментално изследване, с обективно отчетени резултати, които са със значение за теорията и практиката. Дисертационният труд не дава еднозначен дефинитивен отговор и решение на проучвания проблем, но получените резултати разширяват информативността и познанието в изследваната област и дават теоритически и методически знания и ползи за практическата дейност и за по-нататъшни перспективни проучвания в тази важна за здравето на децата насока. В този смисъл представеният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ за разработване на докторат за придобиването на ОНС „доктор“. Спазени са всички изисквания по процедурата на обучението и защитата на дисертационния труд. С докторанта нямам съвместни публикации.

Предвид изложеното дотук и личната ми преценка за качествата на докторанта предлагам убедено на членовете на научното жури при ДИУУ на СУ „Св. Кл. Охридски“ да оценят положително представения дисертационен труд и да присъдят на ас. **Даринка Илиева Игнатова** образователната и научна степен „**доктор**“.

14.06.2018 г.

Рецензент:

/проф. д-р И. Петков, ДН/